Published on *Melano.hu* (https://www.melano.hu)

A boldog város

Létrehozás: 12/30/2015 - 09:24
Szerző: Aranyi Péter
[1]

A trianoni békeszerződés több, etnikailag vegyesen lakott várost vágott ketté, melynek következtében az első világháborút követően családok szakadtak szét, üzemek, vállalkozások mentek tönkre.

A határok megnyílásával ezek a városok csendben folytatják mindennapi életüket, az egykoron órákat várakozó határmenti autósorokat Český Těšín-ből pedig mintha kisöpörte volna a szél.

Története
Český Těšín és Cieszyn egykoron egy város volt. Az Osztrák-Magyar monarchia részeként egészen az első világháborúig zavartalanul éltek itt németek, csehek, lengyelek, zsidók és egy kisebb számú magyar közösség is. Cieszyn elnevezése lengyel eredetű, a „cieszym się” – „boldog vagyok” jelentésből keletkezett, melyet úgy is lehetne fordítani, hogy „boldogság”. A legenda szerint – a már hetedik században itt élő - három szláv testvér Bolko, Leszko and Cieszko alapította várost.

Cieszyn akár jó példája lehetne a pánszláv testvériségre, azonban a múlt század történéseit tekintve könnyen megállapíthatjuk, hogy szó sincs erről. Az Osztrák-Magyar monarchia felbomlása után az itt elő cseh, és lengyel közösségek helyi kormányzatokat alkottak és míg egyik részük az időközben megalakuló Csehszlovákiához akarta csatolni a várost, úgy a másik csoportosulás a lengyel Zaolzie tartományhoz szeretett volna tartozni. A vitának az lett az eredménye, hogy a cseh-szlovák állam megtámadta Lengyelországot és arra kényszerítette, hogy a lengyel lakosok minél messzebbre hagyják el a várost. A lengyel hadsereg képtelen volt ekkor védeni ezt a területet, hiszen egy másik fronton háborúban állt a Nyugat-Ukrán Nemzeti Köztársasággal. A versailles-i békekonferencia a Cieszynt átszelő folyót állapította meg államhatárnak.

Napjainkban
Egy idelátogató, a cseh oldalon is már azt hihetné, Lengyelországban van, hiszen a kétnyelvű feliratok sokasága található meg az utcákon. Gyakran hallani lengyel szavakat, boltokban egyenesen ilyen akcentussal hallani cseh beszédet. Az itt élők azonban többnyire a Cseh Köztársaságban lévő hivatalos nyelvet használják, mindamellett jóval többre tehető azok száma, akik még mindig lengyelnek vallják magukat. A határ túloldalán azonban csak a folyó menti piacon lehet cseh feliratokat olvasni, leginkább azért, mert eddig járnak el nagy többségben a szomszédos országból érkezők, sokszor még mindig jobban megéri a lengyel oldalon vásárolni, mint odahaza. Cieszynben nagyon kis számú cseh közösség él, ezért is elenyésző az ezen a nyelven megtalálható feliratok száma. A határmenti megyék együttműködése regionális szinten is kiemelkedő, ennek köszönhetően az elkövetkezendő években jelentős mennyiségű uniós forrás érkezik majd az infrastrukturális fejlesztésekre. Alig tíz éve hatalmas sorokban álltak az autók Český Těšín –t és Cieszynt összekötő hídon, hiszen akkoriban a cseh korona a zlotyval szemben erős vásárlóerővel bírt, a lengyel

pénzreform óta azonban az árak megegyező szintre kerültek, így lényegébe csak bizonyos fajta élelmiszereket, helyben termelt gyümölcsöket éri meg megvásárolni a határ túloldalán.

Kultúra
Český Těšínben a helyi színház jelenti a kulturális lüktetést. Cseh és lengyel nyelven készülnek az előadások, melyeknek írói a két nép klasszikusai közül kerülnek ki, de készülnek kortárs írók által íródott darabok is, melyek a 21. század kihívásaival megbirkózó egyszerű emberek mindennapjait mutatják be.

Lengyel macskanyelv
A két város minden évben együtt ünnepli alapításának évfordulóját, a fellépők névsorában nem hiányozhat a félig lengyel, félig cseh Ewa Farna. Az énekesnő a Csehországban élő lengyel kisebbség egyik központjában, Třinec-ben született, mely alig pár kilométerre fekszik Český Těšíntől. A kishölgy a harmadik legkeresettebb előadóművész hazájában, de lengyel nyelven megjelent Chico című korongjával 2008-ban az év albuma díjat nyerte el Lengyelországban. A tinédzser olyannyira népszerű, hogy egy tanszereket készítő cég egyszer az ő képeit használta fel az őszi tanévkezdésre szánt legújabb tolltartók, füzetek, jegyzetfüzetek díszítésére. Említésre méltó továbbá, hogy a minden évben megrendezendő Lengyel-Cseh-Szlovák Filmfesztivál egyre több látogatót vonz a környező országokból.

Látnivalók
Sajnos a cseh oldalon meglehetősen kevés turisztikai látványossággal találkozhat az ember, a lengyel részen, Cieszynben azonban annál több akad. Nemrégiben újították fel a múzeumot és a hozzá tartozó parkot ahol 1779.május 13-án aláírták az ún. bajor örökösödési háborút lezáró „tescheni békeszerződést”. E jeles eseménynek emléket állító épület jelentős régiós turisztikai vonzóerővel bír, azonban a város épületei, fekvése és hangulata ódon hangulatot áraszt.

Cieszyn főtere
Cieszynben sok a még felújításra váró, de gyönyörű barokk stílusban épült ház, melyek a budai várhoz hasonlóan egy magasabb hegyre épültek. A szűk, macskaköves utcák közt járva a négy-ötemeletes házak több évszázaddal ezelőttre repítik vissza az idelátogatókat. A több száz éves lakóépületek nagytöbbsége alatt hűvös, oszlopokkal határolt sétálófolyosók biztosítanak hatalmas teret a gyalogosoknak, illetve a kávéházi teraszoknak, vagy éppen piacolóknak. A kacskaringós utcák olykor még szűkebb, keskenyebb utakra vezetnek el, de lépten-nyomon vendéglőkre, illetve éttermekre bukkanhatunk.

"Gulasz", azaz gulyásleves a terítéken
Jelentős a város vallási élete, melyhez számos szép kort megélt templom köthető. Legjelentősebb a Mária Magdaléna, mely a XII. század utolsó évtizedeiben épült, azonban az évszázadok alatt fokozatos fejlődésen ment keresztül, melynek során kinézete törekedett igazodni az adott kor, meghatározó építészeti stílusához. A lengyel történelem szempontjából egy igen jelentős építmény található meg itt. A XIV. században a Piast-dinasztia építetett itt egy lakótornyot, mely a mai napig eredeti pompájában látható. A Sziléziában csak később, 1500 körül letelepedő uralkodócsalád Lengyelország államalakításának szerves része volt, idővel azonban hatalmuk mindösszesen Mazóviára és Cieszyn környékre koncentrálódott.

Kávézó a főtér szomszédságában
A történelmi jelentőségű építmények mellett érdemes körbe sétálni a főtéren, melyen végigsétálva századokat mehetünk vissza az időben a korhűen felújított barokk és reneszánsz stílusban épült

házakra tekintve. Rögtön városháza mellett található Cieszyn egyik legrégibb pénzváltója, ahol sajnos némileg ráfizetve akár magyar forintot is beválthatunk, de mindenképpen érdemes a zlotyt otthon beszerezni.

Magyar borok a kínálatban

Cieszyn és Český Těšín csendes, rejtett életbe turistaként betekinteni mindenképpen azoknak ajánlott, akik szeretnek felfedezni olyan városokat, melyek napjainkban nem mondhatóak kedvelt turista célpontoknak. A történelmi hangulat, a házak ódon érintetlensége, az emberek természetes vendégszeretete viszont olyan élménnyel gazdagítja az erre járót, amelyet kevés más városban fedezhet fel a lengyel és a cseh határ találkozásánál.

Tags:

Cieszyn [2]
Lengyelország [3]

Színes:

Utazás [4]

Forrás webcím: https://www.melano.hu/a_boldog_varos

Hivatkozások

[1] https://www.melano.hu/sites/default/files/articles/cieszyn_08.jpg
[2] https://www.melano.hu/tags/cieszyn
[3] https://www.melano.hu/tags/lengyelorszag
[4] https://www.melano.hu/szines/utazas